

Міністерство освіти і науки України
Національний університет „Львівська політехніка”
Відділ з питань пожежної безпеки та цивільного захисту

Затверджено наказом ректора
НУ „Львівська політехніка”
від „03” січня 2020 року
№ 2-1-10

І Н С Т Р У К Ц І Я № 20

Про заходи пожежної та техногенної безпеки для приміщень котелень
Національного університету “Львівська політехніка”

м. Львів - 2020

ІНСТРУКЦІЯ №20

про заходи пожежної та техногенної безпеки для приміщень котелень Національного університету “Львівська політехніка”

1. Галузь застосування

Ця інструкція поширюється на приміщення котелень університету і встановлює основні вимоги до забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

Інструкція є обов'язковою для вивчення і виконання відповідальною особою за пожежну безпеку та цивільний захист, усіма працівниками.

Посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично один раз на три роки повинні проходити навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки.

2. Вимоги пожежної безпеки.

2.1. Вимоги пожежної безпеки до утримання будівель, споруд, приміщень.

Будівлі, споруди, приміщення мають бути забезпечені відповідними знаками безпеки згідно з ГОСТ 12.4.026-76*.

Усі будівлі, споруди і приміщення повинні своєчасно очищатися від горючого сміття, відходів і постійно утримуватись у чистоті.

Розміщення у приміщеннях обладнання слід здійснювати таким чином, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до дверей виходу з приміщення. Навпроти дверного отвору має залишатися прохід шириною, яка дорівнює ширині дверей, але не менш 1 м.

Евакуаційні шляхи (проходи, коридори, тощо) і виходи повинні постійно утримуватися вільними, нічим не захащуватися.

Не допускається знімати з дверей пристрої для самозачинення, фіксувати такі двері у відчиненому положенні, зберігати, у тому числі тимчасово, інвентар та різні матеріали у тамбурах виходів, у шафах (нішах) для інженерних комунікацій, зачиняти на замки та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері у разі знаходження в будинку людей.

У разі необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґратів, останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відчинені (зняті).

Будинок та приміщення повинні бути забезпечені необхідною кількістю вогнегасників згідно з вимогами загальнодержавних Правил пожежної безпеки в Україні, їх слід встановлювати в легкодоступних та помітних місцях (коридорах, біля входів або виходів з приміщень) таким чином, щоб вони не заважали під час евакуації і була можливість читання маркувальних написів на корпусі.

Відстань від можливого осередку пожежі (найбільш віддаленого місця у приміщенні) до місця розташування вогнегасника не повинна перевищувати 20 м, але не менше двох на поверх. Місця знаходження вогнегасників слід позначати вказівними знаками згідно з чинними державними стандартами.

Заряджання та перезаряджання вогнегасників має виконуватися відповідно до інструкції з їх експлуатації. Перезарядженню підлягають також вогнегасники із зірваними пломбами.

Усі працівники установи повинні вміти користуватися вогнегасниками.

У разі перепланування приміщень, зміни їх функціонального призначення необхідно дотримуватись протипожежних вимог чинних нормативних документів будівельного та технологічного проектування, та погоджувати з органами державного пожежного нагляду.

Зберігання матеріалів навалом та впритул до приладів і труб опалення не дозволяється.

2.2. Заходи пожежної безпеки під час експлуатації установок, які працюють на газовому паливі.

Приміщення, де перебувають в обігу вибухопожежонебезпечні речовини і матеріали, повинно бути оснащене автоматичними засобами контролю параметрів, значення яких визначають

вибухопожежонебезпечність процесу, сигналізацією граничних значень і системами блокувань, які перешкоджають виникненню аварійних ситуацій.

Профілактичний огляд, планово-попереджувальний та капітальний ремонт технологічного обладнання повинні здійснюватися в терміни, встановлені відповідними графіками, з урахуванням виконання заходів щодо забезпечення вибухопожежобезпеки, передбачених проектом, технологічним регламентом, технічними умовами.

Під час експлуатації установок, які працюють на газовому паливі, необхідно дотримуватися наступних правил:

- у теплогенеруючих установках повинні бути встановлені стандартні пальники, що мають заводський паспорт;
- пальники повинні стало працювати без відриву полум'я та проскакування його всередину пальника в межах необхідного регулювання теплового навантаження агрегату;
- вентиляція приміщення з теплогенеруючими установками повинна забезпечувати триразовий повітрообмін.

У приміщенні котельень та інших теплогенеруючих установок навчального закладу забороняється:

- допускати до роботи осіб, які не пройшли навчання з пожежно-технічного мінімуму та не отримали відповідних кваліфікаційних посвідчень, а також залишати без догляду працюючі котли і нагрівники;
- експлуатувати установки у разі підтікання рідкого палива або витікання газу із системи паливоподачі;
- розпалювати установки без їх попередньої продувки; подавати паливо, коли форсунки або газові пальники згасли;
- працювати при зіпсованих або відключених приладах контролю й регулювання, а також за їх відсутності;
- сушити спецодяг, взуття, інші матеріали на котлах та паропроводах.

2.3. *Правила утримання технічних засобів протипожежного захисту*

Будівля та приміщення повинні оснащуватися установками пожежної сигналізації (УПС) та автоматичними установками пожежогасіння (АУП) відповідно до вимог чинних нормативних документів.

Усі установки мають бути справними, утримуватися в працездатному стані і мати сертифікат відповідності.

Для утримання в працездатному стані УПС та АУП необхідно забезпечувати такі заходи:

- технічне обслуговування з метою збереження показників безвідмовної роботи на період терміну служби;
- матеріально-технічне (ресурсне) забезпечення з метою безвідмовного виконання функціонального призначення в усіх режимах експлуатації, підтримання і своєчасне відновлення працездатності;
- опрацювання необхідної експлуатаційної документації для обслуговуючого й чергового персоналу.

Організації, які здійснюють технічне обслуговування, монтаж та налагодження установок, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

Будинки і приміщення повинні бути обладнані системами протидимного захисту, технічними засобами оповіщення про пожежу та засобами зв'язку відповідно до вимог будівельних норм.

2.4. Утримання інженерного обладнання

Перед початком опалювального сезону котельні, теплогенеруючі й калориферні установки, печі та інші опалювальні прилади мають бути старанно перевірені й відремонтовані. Несправні опалювальні пристрої не повинні допускатися до експлуатації.

Особи, призначені відповідальними за технічний стан опалювальних установок, зобов'язані організувати постійний контроль за правильністю їх утримання та експлуатації, своєчасний і якісний ремонт.

Опалювальні установки повинні відповідати протипожежним вимогам стандартів, будівельних норм та інших нормативних актів.

Режим, час та тривалість експлуатації котелень встановлюються розпорядженням керівника установи з урахуванням місцевих умов.

Повітрянагрівальні й опалювальні прилади повинні розміщуватися так, щоб до них був забезпечений вільний доступ для огляду й очищення.

Очищення димоходів від сажі потрібно проводити перед початком, а також протягом усього опалювального сезону, а саме:

- опалювальних печей періодичної дії на твердому та рідкому паливі не рідше одного разу на три місяці;
- печей та осередків вогню безперервної дії не рідше одного разу на два місяці.

Результати очищення димоходів та печей повинні фіксуватися в журналі

Порядок огляду, приведення в пожежобезпечний стан і закриття приміщень, після закінчення опалювального сезону.

Після закінчення опалювального сезону оператори котелень повинні навести порядок на робочому місці, зачинити вікна та вимкнути електроживлення приладів і обладнання.

Відповідальний за пожежну безпеку та цивільний захист у приміщеннях котелень після закінчення опалювального сезону повинен оглянути їх, переконатися у відсутності порушень, що можуть призвести до пожежі, перевірити відключення електроприладів, обладнання, освітлення.

3. Обов'язки та дії працівників у разі пожежі

У разі виявлення ознак пожежі оператор котельні, який їх помітив, повинен:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- вжити заходів щодо евакуації людей та матеріальних цінностей,
- вжити заходів до вжити заходів гасіння пожежі з використанням наявних вогнегасників та інших засобів пожежогасіння.
- повідомити диспетчера університету за номером телефону **258-20-09**, вн. **72-009**

Керівник або відповідальна особа, яка прибула на пожежу, повинний:

- перевірити, чи викликано пожежно-рятувальну службу;
- вимкнути у разі необхідності струмоприймачі та вентиляцію;
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх працівників, які не беруть участь у ліквідації пожежі;
- перевірити чи повідомлено диспетчера університету;
- перевірити здійснення оповіщення людей про пожежу;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, надати їм допомогу у її локалізації та ліквідації.
- після прибуття на пожежу пожежно-рятувальних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх до місця, де виникла пожежа.

Телефони: Відділ з питань ПБ та ЦЗ – 258-25-32 (вн.72-532)
 Начальник відділу - 258-22-01 (вн.72-201)
 Диспетчер університету – 258-20-09 (вн.72-009)
 Чергові електрик, сантехнік – 258-24-29 (вн.72-429)

Інструкцію розробив:
Начальник ВПБ та ЦЗ
НУ „Львівська політехніка”

Комарницький Я.О.

Погоджено:

Заступник начальника ГУ ДСНС України
у Львівській області із запобігання
надзвичайним ситуаціям

Оношко О. А.

Проректор з НВР
НУ „Львівська політехніка”

Крайовський В.Я.

Голова профкому працівників
НУ „Львівська політехніка”

Гайдук В.Г.

Начальник юридичного відділу
НУ „Львівська політехніка”

Мороз А.М.

"03" січня 2020 року.

ВИТЯГ

з правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України затверджених наказом Міністерства освіти і науки України N 974 від 15.08. 2016 року та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 року за N 1229/29359.

Опалення

- Керівник закладу, установи, організації зобов'язаний своїм наказом призначити осіб, відповідальних за експлуатацію та технічний стан опалювальних установок.
- Котли центрального опалення закладів, установ і організацій повинні розміщуватися у відокремлених негорючих приміщеннях, які мають самостійний вихід.
- Перед початком опалювального сезону котельні, калориферні установки, печі та інші прилади опалювання, а перед початком навчального року (першої зміни для закладів і установ сезонного типу) системи вентиляції та кондиціонування повітря і кухонні печі повинні бути ретельно перевірені та відремонтовані, а обслуговуючий персонал повинен пройти протипожежний інструктаж.
- Опалювальні установки повинні відповідати протипожежним вимогам стандартів, будівельних норм та інших нормативних актів. Несправні пристрої систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, а також несправні кухонні печі до експлуатації не допускаються.
- Особи, призначені відповідальними за технічний стан опалювальних установок, систем вентиляції та кондиціонування повітря, зобов'язані організовувати постійний контроль за правильністю їх утримання та експлуатації, своєчасний і якісний ремонт відповідно до СНиП 2.01.02-85*.
- Повітрянагрівальні і опалювальні прилади повинні розміщуватися так, щоб до них був забезпечений вільний доступ для огляду й очищення. Очищення димоходів та печей від сажі потрібно проводити перед початком, а також протягом усього опалювального сезону, а саме:
 - опалювальних печей періодичної дії на твердому та рідкому паливі - не рідше одного разу на три місяці;
 - печей та осередків вогню безперервної дії - не рідше одного разу на два місяці.Результати очищення димоходів та печей повинні фіксуватися в журналі.
- Печі та інші опалювальні прилади повинні мати протипожежні розділки (відступки) від горючих конструкцій, що відповідають вимогам будівельних норм, не менше 0,51 м.
- У приміщенні котелень не дозволяється:
 - виконувати роботи, які не пов'язані з експлуатацією котельних установок;
 - допускати до роботи в котельнях і доручати нагляд за котлами стороннім особам, а також особам, які не пройшли спеціальної підготовки або перебувають в нетверезому стані;
 - допускати підтікання рідкого палива або витікання газу в місцях з'єднання трубопроводів і форсунок;

- застосовувати для розпалювання печей легкозаймисті та горючі рідини (бензин, гас, мастила тощо);
 - подавати паливо при згаслих форсунках або газових пальниках;
 - працювати з несправними приладами контролю і автоматики;
 - розпалювати котельні установки без попереднього їх продування повітрям;
 - сушити будь-які матеріали, що можуть горіти, на котлах та паротрубопроводах;
 - закривати горючими матеріалами жалюзі повітряного опалення;
 - залишати без нагляду котли, що перебувають у роботі;
 - зберігати запаси твердого палива, що перевищують добову потребу;
 - користуватися витратними баками, які не мають пристроїв для видалення палива до аварійної ємності (безпечне місце) у разі пожежі;
 - зберігати легкозаймисті та інші горючі рідини та матеріали.
- Біля отвору топки на дерев'яній або іншій підлозі, виготовленій з горючих матеріалів, має бути закріплений металевий лист розміром не менше як 0,5 x 0,7 м.
 - У виробничих, складських та допоміжних приміщеннях на відстані 0,15 м від радіаторів (приладів центрального опалення) слід ставити металеві огорожувальні решітки.
 - Не дозволяється палити печі в нічний час у будівлях з цілодобовим перебуванням людей (у дошкільних і середніх закладах, гуртожитках), а також під час проведення у закладах та установах освіти культурно-масових заходів. Топлення печей має закінчуватися за дві години до того, як діти і студенти лягли спати, а в дошкільному закладі з денним перебуванням дітей - не пізніше ніж за годину до приходу дітей.
 - У літній період під час сильного вітру здійснювати опалення печей і котельних установок, які працюють на твердому паливі, не дозволяється.
 - Димові труби котлів, які працюють на твердому паливі, повинні бути обладнані іскрогасниками.
 - Під час переведення печей з одного виду твердого палива на інший вони мають бути відповідним чином переобладнані (футерування пальника вогнетривкою цеглою тощо).
 - На горищах усі димові труби і стіни, в яких проходять димові канали, мають бути підштукатурені та побілені.
 - Використання вентиляційних каналів для відводу продуктів згоряння від печей і газових приладів не дозволяється.
 - Вугілля, золу і шлак з печей, які вигрібають з топки до металевої тари, слід заливати водою і виносити у спеціально відведені місця. Не дозволяється висипати їх поблизу будівель.
 - Паливо (дрова, вугілля, торф тощо) має зберігатися у спеціально пристосованих для цієї мети приміщеннях або на відгороджених майданчиках, розміщених на відстані від будівель з урахуванням вимог будівельних норм. У підвальних і цокольних приміщеннях з перекриттями, що можуть горіти, зберігання дров, вугілля та інших видів палива не допускається.
 - Не дозволяється користуватися для опалення приміщень електронагрівальними приладами, електрокамінами тощо.